

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-10/25-14/11

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 29. prosinca 2025.

Hs**NP*021-10/25-14/11*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje institucionalnih propusta u sustavu zaštite od nasilja nad ženama koji rezultiraju velikim brojem femicida***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbama članaka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine", broj 24/96) podnijelo 16 zastupnika u Hrvatskome saboru, aktom od 22. prosinca 2025. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će svi podnositelji Prijedloga odluke.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zastupnici i zastupnice u Hrvatskom saboru

Zagreb, 22. prosinca, 2025.

Hs**NP*021-10/25-14/11*653-25-1**Hs

23-12-2025	
021-10/25-14/11	65
653-25-1	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje institucionalnih propusta u sustavu zaštite od nasilja nad ženama koji rezultiraju velikim brojem femicida

Poštovani,

u prilogu dopisa dostavljamo Vam *Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje institucionalnih propusta u sustavu zaštite od nasilja nad ženama koji rezultiraju velikim brojem femicida* koji temeljem članka 92. Ustava Republike Hrvatske i članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96) podnose niže potpisani zastupnici i zastupnice, sa zahtjevom da Prijedlog odluke uvrstite u dnevni red sljedeće sjednice Hrvatskog sabora.

Za predstavnike predlagatelja koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određuju se svi potpisnici ovog prijedloga.

S poštovanjem,

U ime predlagatelja

Predsjednica Kluba zastupnika Možemo!

Sandra Benčić

PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE INSTITUCIONALNIH PROPUSTA U SUSTAVU ZAŠTITE OD NASILJA NAD ŽENAMA KOJI REZULTIRAJU VELIKIM BROJEM FEMICIDA

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ustavna i zakonska osnova za donošenje ove Odluke sadržana je u članku 92. Ustava Republike Hrvatske te u članku 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ODLUKE ŽELI POSTIĆI

a) ODREĐIVANJE JAVNOG INTERESA

1. Alarmantni porast femicida u Republici Hrvatskoj

Do sredine prosinca 2025. godine u Republici Hrvatskoj ubijeno je 19 žena, od čega je njih 15 ubijeno od strane bliskih osoba, najčešće supružnika ili partnera. Prema izvješćima Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, femicid predstavlja kontinuirani i rastući društveni problem, pri čemu Hrvatska godinama bilježi zabrinjavajuće trendove u broju teških oblika nasilja nad ženama, uključujući ubojstva.

Riječ je o sustavnom, rodno uvjetovanom nasilju, a ne o izoliranim incidentima, kako se često pokušava prikazati u javnom prostoru.

2. Femicidi unatoč višestrukim prijavama nasilja

Posebno zabrinjava činjenica da su u nizu slučajeva femicida počinitelji bili višestruko prijavljivani zbog nasilja u obitelji, imali izrečene mjere opreza, prekršajne ili kaznene presude, a žrtve su bile u kontaktu s institucijama sustava – policijom, zavodom za socijalni rad, sudovima i zdravstvenim ustanovama.

Unatoč tome, nasilje nije spriječeno, a institucije nisu uspjele zaštititi živote žena.

3. Upozorenja civilnog društva i struke koja se ignoriraju

Organizacije koje se godinama bave zaštitom žena od nasilja kontinuirano upozoravaju na:

- nedostatnu procjenu rizika,
- neujednačenu i često neadekvatnu primjenu zaštitnih mjera,
- nedovoljnu koordinaciju između institucija,
- toleriranje ponavljalog nasilja sve do smrtnog ishoda.

Ova upozorenja sustavno se zanemaruju, a odgovornost se prečesto prebacuje na same žrtve ili se u najmanju ruku izjednačava odgovornost žrtve i nasilnika.

4. Javni interes za parlamentarnu istragu

S obzirom na razmjere tragedija, ponavljanje obrazaca i očite institucionalne propuste, postoji nedvojbeni javni interes da Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo građana, provede temeljitu istragu o razlozima nefunkcioniranja sustava prevencije femicida.

b) CILJ ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Cilj Istražnog povjerenstva je:

- utvrditi zašto sustav zaštite od nasilja nad ženama ne funkcionira adekvatno,
- identificirati institucionalne propuste, odgovornosti i obrasce nečinjenja,
- predložiti konkretne mjere i zakonodavne izmjene koje će spriječiti ponavljanje femicida.

c) PODRUČJE ISTRAŽIVANJA

Istražno povjerenstvo provest će istragu nad radom sljedećih tijela i sustava:

- Ministarstva unutarnjih poslova
- Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- Ministarstva pravosuđa
- centara za socijalnu skrb / Hrvatskog zavoda za socijalni rad
- sudova i državnog odvjetništva
- zdravstvenog sustava
- drugih tijela uključenih u postupanje u slučajevima obiteljskog i partnerskog nasilja

d) PITANJA KOJA ISTRAŽNO POVJERENSTVO TREBA ISPITATI

1. Kako se provodi procjena rizika u slučajevima obiteljskog i partnerskog nasilja i zašto ona često ne prepoznaje moguć smrtonosni ishod?
2. Zašto zaštitne mjere izrečene nasilnicima nisu učinkovite ili se ne nadziru?
3. Kako i zašto dolazi do situacija u kojima nasilnici s višestrukim prijavama ostaju na slobodi bez adekvatnog nadzora?
4. Do koje mjere je raširena institucionalna praksa umanjivanja ozbiljnosti prijava nasilja nad ženama?
5. Kako funkcionira međuresorna suradnja i zašto dolazi do njezina zastoja?
6. Postoje li propusti u edukaciji policije, sudstva, zdravstva i socijalnih službi?
7. Koje su zakonodavne i provedbene prepreke učinkovitoj zaštiti žena od rodno uvjetovanog nasilja?

ZAKLJUČAK

Femicid nije privatna tragedija, nego društveni i institucionalni neuspjeh. Osnivanje istražnog povjerenstva nužan je korak prema utvrđivanju odgovornosti i stvaranju sustava koji će živote žena štititi prije, a ne tek nakon što budu izgubljeni.

**PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA
UTVRĐIVANJE ČINJENICA O INSTITUCIONALNIM PROPUSTIMA U SUSTAVU
ZAŠTITE OD NASILJA NAD ŽENAMA KOJI REZULTIRAJU VELIKIM BROJEM
FEMICIDA**

Na temelju članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96),
Hrvatski sabor na sjednici održanoj dana _____, donio je

**ODLUKU O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE
ČINJENICA O INSTITUCIONALNIM PROPUSTIMA U SUSTAVU ZAŠTITE OD
NASILJA NAD ŽENAMA KOJI REZULTIRAJU VELIKIM BROJEM FEMICIDA**

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) za utvrđivanje činjenica o institucionalnim propustima u sustavu prevencije i zaštite od nasilja nad ženama u Republici Hrvatskoj koji rezultiraju velikim brojem femicida.

II.

Za osnivanje Povjerenstva iz točke I. ove Odluke postoji javni interes temeljen na činjenici da je u Republici Hrvatskoj tijekom 2025., do sredine prosinca 2025.godine ubijeno 19 žena, pri čemu je izrazito visok udio tih ubojstava počinjen u kontekstu obiteljskog i/ili partnerskog nasilja. Izvješća Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova kontinuirano upozoravaju na ozbiljnost i rastuće razmjere nasilja nad ženama te na potrebu učinkovitijih mjera prevencije i zaštite. Dodatno, premda su počinitelji femicida bili ranije višestruko prijavljivani, procesuirani ili osuđivani za nasilje u obitelji, nije došlo do pravovremene i učinkovite zaštite njihovih žrtava.

S obzirom na navedeno, postoji opravdana potreba da Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo građana, utvrdi činjenice o funkcioniranju sustava prevencije femicida i postupanju nadležnih institucija te predloži mjere za sprječavanje ponavljanja ovakvih zločina.

III.

Povjerenstvo je dužno istražiti i utvrditi:

1. Kako se provodi procjena rizika u slučajevima obiteljskog i partnerskog nasilja i zašto ona često ne prepoznaje izvjesnost smrtonosnog ishoda u budućnosti?

2. Zašto zaštitne mjere izrečene nasilnicima često nisu učinkovite ili se ne nadziru?
3. Kako i zašto dolazi do situacija u kojima nasilnici s višestrukim prijavama ostaju na slobodi bez adekvatnog nadzora?
4. Do koje mjere je raširena institucionalna praksa umanjivanja ozbiljnosti prijava nasilja nad ženama?
5. Kako funkcionira međuresorna suradnja i zašto dolazi do njezina zastoja?
6. Postoje li propusti u edukaciji policije, sudstva, zdravstva i socijalnih službi?
7. Koje su zakonodavne i provedbene prepreke učinkovitoj zaštiti žena od rodno uvjetovanog nasilja?

IV.

U postupku istraživanja Povjerenstvo je dužno izvršiti uvid u svu dokumentaciju i druge isprave vezane uz predmet istrage, ispitati sve osobe koje mogu biti u posjedu relevantnih informacija na pitanja iz točke III. ove Odluke, pribaviti izjave svjedoka, a prema potrebi konzultirati se s nezavisnim stručnjacima iz akademske zajednice, strukovnih komora i civilnog društva, kao i organizacijama koje pružaju podršku žrtvama nasilja.

V.

Za osobu koja je pozvana svjedočiti pred Povjerenstvom, a koja odbija svjedočenje temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima, Povjerenstvo će od čelnika ovlaštenog tijela nadležnog za oslobođenje dužnosti čuvanja državne, vojne ili službene tajne (odnosno, usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka: klasificirani podaci) zatražiti oslobođenje od te dužnosti za potrebe rada Povjerenstva, u roku od 7 dana od dana odbijanja svjedočenja.

Ukoliko ovlašteno tijelo odbije zahtjev Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka, dužno je provesti test javnog interesa i test razmjernosti u skladu s člankom 16. Zakona o pravu na pristup informacijama i čl. 16 Zakona o tajnosti podataka, te smjernicama Povjerenika za informiranje i smjernicama za zaštitu osobnih podataka, te ga opisati u obrazloženju svoje odluke i dostaviti Povjerenstvu u roku od 7 dana od podnošenja zahtjeva.

VI.

Svi zahtjevi i upiti Povjerenstva smatraju se žurnima i rješavaju se u roku od 7 dana, a iznimno u roku od 15 dana na zahtjev tijela kojem je zahtjev/upit upućen.

Povjerenstvo je dužno u svom radu primjenjivati odredbe Zakona o tajnosti podataka i drugih propisa koje reguliraju zaštitu podataka, osobito vodeći računa o zaštiti osobnih podataka žrtava, članova njihovih obitelji i drugih osjetljivih podataka.

VII.

Povjerenstvo je dužno obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke, te nakon toga Hrvatskom saboru i javnosti podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VIII.

Prijedlog mjera, odnosno zaključci i preporuke Povjerenstva, uvrstit će se u relevantne strateške i operativne dokumente te protokole postupanja u slučajevima nasilja u obitelji i nasilja nad ženama.

U slučaju da određeni zaključci i preporuke zahtijevaju izmjenu postojećeg zakonodavnog okvira, prijedlog izmjena i/ili dopuna zakonodavnog akta/akata će se uputiti u zakonodavnu proceduru najkasnije do kraja sjednice u trajanju, odnosno na početak prve sljedeće sjednice Hrvatskog sabora.

Hrvatski sabor dužan je o prijedlozima zakonodavnih akata iz stavka 2. ovog članka provesti raspravu odmah po uvrštavanju tih akata na dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

IX.

Povjerenstvo ima 9 članova koje imenuje Hrvatski sabor iz redova zastupnika i zastupnica, od toga 4 iz redova oporbenih stranaka i 5 iz redova stranaka koje čine većinu u Hrvatskom saboru.

Predsjednika Povjerenstva bira većina zastupnika iz redova oporbenih zastupnika.

X.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Narodnim novinama.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDABA PRIJEDLOGA ODLUKE

Točka 1.

Ovom se točkom određuje osnivanje Istražnog povjerenstva radi utvrđivanja činjenica o institucionalnim propustima u sustavu prevencije i zaštite od nasilja nad ženama, a koji rezultiraju velikim brojem femicida

Točka 2.

Ovom se točkom utvrđuje postojanje javnog interesa čime se stječu zakonske pretpostavke za osnivanje Povjerenstva, osobito imajući u vidu broj ubijenih žena u 2025. godini te ozbiljna upozorenja o nedostatnoj učinkovitosti sustava prevencije i zaštite žena od rodnog uvjetovanog nasilja .

Točka 3.

Ovom se točkom određuju pitanja koja je Povjerenstvo dužno utvrditi i istražiti, s naglaskom na procjenu rizika, provedbu zaštitnih mjera, učinkovitost institucionalnog postupanja, međuresornu koordinaciju te kapacitete sustava podrške žrtvama.

Točka 4.

Utvrdjuje se način rada Povjerenstva u utvrđivanju činjenica povezanih s pitanjima koja Povjerenstvo treba utvrditi, uključujući uvid u dokumentaciju, ispitivanje osoba i savjetovanje s neovisnim stručnjacima.

Točka 5.

Ovom se točkom određuje postupanje Povjerenstva u slučaju da osoba odbije svjedočenje pred Povjerenstvom temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima.

Točka 6.

Određuju se rokovi u kojima su institucije dužne odgovoriti Povjerenstvu te obveza žurnog postupanja, uz poštivanje propisa o tajnosti i zaštiti podataka.

Točka 7.

Određuju se rokovi u kojima je Povjerenstvo dužno obaviti istraživanje i kome Povjerenstvo podnosi konačno izvješće s prijedlogom mjera.

Točka 8.

Određuje se postupanje sa zaključcima i preporukama Povjerenstva, uključujući njihovo uvrštavanje u relevantne dokumente i, prema potrebi, pokretanje zakonodavnih izmjena.

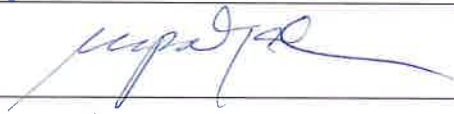
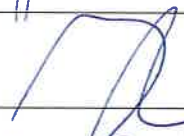
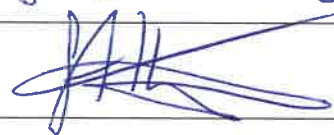
Točka 9.

Određuju se članovi Povjerenstva iz redova zastupnika Hrvatskog sabora te način izbora predsjednika Povjerenstva.

Točka 10.

Određuje se stupanje na snagu Odluke.

POTPISNA LISTA: Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje institucionalnih propusta u sustavu zaštite od nasilja nad ženama koji rezultiraju velikim brojem femicida

1.	SANDRA BENČIĆ	
2.	URŠA RAUKAR-GAMUN	Urša Raukar-Gamun
3.	IVANA KEKIN	
4.	DRAŽENKA POLOVIĆ	Draženka Polović
5.	MARIN ŽIVKOVIĆ	
6.	DUBRAVKA NOJEC	Dubravka Nojčić
7.	Rada BORIĆ	Rada Borčić
8.	DUŠICA RADOJČIĆ	
9.	JELENA MILOŠ	
10.	MARIANA TULAU	
11.	ANKA KRŠE-TAVITAS	Anka Krše-Tavitas
12.	MISIEL JAKŠIĆ	
13.	DALIJA OREŠKOVIĆ	Dalija Orešković
14.	SINIŠA HADRAŠ DONČIĆ	
15.	DAMIR BARIĆ	D. Barić
16.	IVAN RAČAN	
17.		

